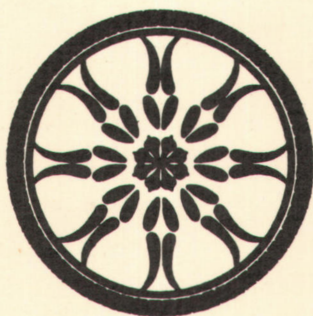
[redacted]

SADDHARMA

de afbeelding van de Buddha-figuur op de titelpagina is een foto van een 18de eeuws Japans beeld.

Deze Buddha heet AMIDA, de Buddha van het oneindige licht, heer van het westerse paradijs, gezeten in de handhouding van meditatie

het beeld bevindt zich in het Leids Volkenkundig Museum

de foto werd gemaakt door Else Madelon Hooykaas

S A D D H A R M A

TIJDSCHRIFT STICHTING NEDERLANDS BOEDDHISTISCH CENTRUM

7e jaargang 4e aflevering augustus 1974

Redactie-adres: Bornsestraat 61 - Hengelo (O.)
Secretariaat Stichting: Storm van 's Gravesandeweg 75, Wassenaar.
Postgiro: 152 00 22, t.n.v. de penningmeester van de Stichting Nederlands Boeddhistisch Centrum, Bornsestraat 61 - Hengelo (O.).
Min. donatie 1974 ƒ 25,-- (echtpaar ƒ 35,--; studerenden ƒ 15,--).

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

Zoals in ons vorige nummer reeds werd aangekondigd, zal de herfstbijeenkomst van dit jaar plaats hebben op zaterdag en zondag 12 en 13 oktober in Centrum Hyde Park te Driebergen.

Het programma is als volgt:

zaterdag:

17.00 uur: Aankomst van de deelnemers, begroeting door de voorzitter. Broodmaaltijd.
19.30 uur: Lezing over Zentraining, toegelicht met dia's, door de heer E. Bruijn.
Onderlinge gesprekken.

zondag:

7.00 uur: Gezamenlijke meditatie.
Ontbijt.
9.30 uur: Toespraak door de (Nederlands sprekende) monnik Phra. Jinamitta uit Amsterdam.
Daarna gelegenheid tot het stellen van vragen.
11.00 uur: Onderlinge gesprekken.
Warme maaltijd.
14.00 uur: "Ronde-tafel"-gesprek over "Boeddhisme in ons dagelijks leven" (nl. van de westerse mens). Het gesprek zal met een enkel woord

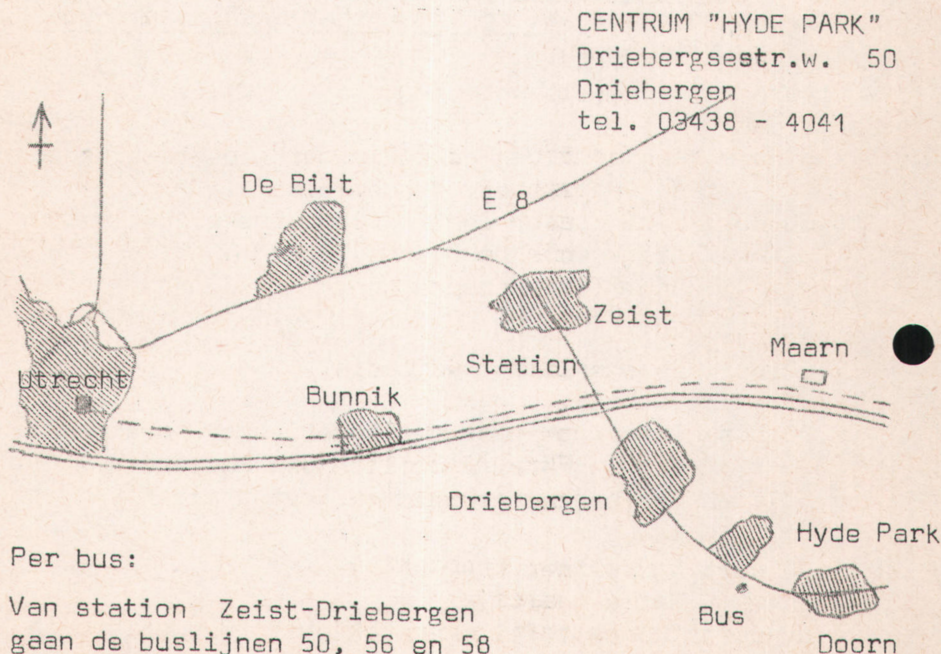
worden ingeleid door mevr. Kurpershoek.

16.00 uur: Slotbespreking over het wel en wee der Stichting.

Het Bestuur hoopt weer velen uwer op deze bijeenkomst te mogen begroeten. In verband met het aantal te reserveren plaatsen is tijdige opgave gewenst, met gelijktijdige overmaking der kosten op het gironummer der Stichting (zie pag. 1.) De kosten bedragen ƒ 30,-- per persoon(ƒ 25,-- voor studerenden; ƒ 35,-- voor introducés).

Een enkele informatie over Centrum Hydepark voor diegenenonder U die nog niet eerder een bijeenkomst aldaar hebben bijgewoond: Centrum Hyde Park is een zeer ruim gebouw gelegen in een prachtig park, met een aula, een kapel en een bar en een groot aantal comfortabel ingerichte en goed verwarmde een- en twee-persoons-slaapkamers. Ieder die dit wenst, zal een één-persoonskamer kunnen betrekken.

Gegevens ligging:

Per bus:

Van station Zeist-Driebergen gaan de buslijnen 50, 56 en 58 naar "Hydepark" (Halte Boswijklaan)

'Deze twee uitersten, monniken, moeten door iemand die de wereld verlaten heeft, vermeden worden. Welke twee. Het in lusten zich toeleggen op genietingen en genoegen is minderwaardig, platvoers, vulgair, onedel en zinloos; en het zich toeleggen op afmatting van het eigen lichaam is pijnlijk, onedel en eveneens zinloos. Deze beide uitersten vermijdend, monniken, leidt de middenweg, die door de Tathâgata klaar erkend is, die visie en wijsheid schenkt, tot geestelijk evenwicht, inzicht, verlichting, nibbâna. En welke, monniken, is die middenweg, die, door de Tathâgata klaar erkend, visie en wijsheid schenkend, leidt tot geestelijk evenwicht, inzicht, verlichting, nibbâna? Deze is de edele achtledige weg, welke is: de juiste zienswijze, het juiste voornemen, het juiste spreken, het juiste handelen, de juiste wijze van levensonderhoud, het juiste streven, de juiste waakzaamheid en de juiste geestesconcentratie. Dit, monniken, is die middenweg, die, door de Tathâgata klaar erkend, visie en wijsheid schenkend, leidt tot geestelijk evenwicht, inzicht, verlichting, nibbâna.

Dit, waarlijk monniken, is de edele waarheid van het leed: geboorte is leed, ouderdom, ziekte, de dood is leed, samengevoegd te zijn met hetgeen niet dierbaar is, gescheiden te zijn van hetgeen wel dierbaar is, is vol leed, - ook is het smartelijk niet te verkrijgen wat men zich wenst, kortom, het vijfvoudige hechten aan het bestaan betekent leed.

En dit, monniken, is de edele waarheid van de oorzaak van leed: de dorst naar wedergeboorte, vergezeld van lust en vreugde, hier en daar en overal verheugenis zoekend, - dorst naar genietingen, dorst naar bestaan, dorst naar vergaan.

En dit, monniken, is de edele waarheid van de beëindiging van het leed: de complete beëindiging van die dorst, zonder dat een spoor ervan overblijft, het loslaten, het opgeven, de bevrijding ervan, het niet eraan hechten.

En dit, monniken, is de edele waarheid van de weg die leidt tot beëindiging van het leed, deze edele

achtledige weg, welke is: de juiste zienswijze, het juiste voornemen, het juiste spreken, het juiste handelen, de juiste wijze van levensonderhoud, het juiste streven, de juiste waakzaamheid en de juiste geestesconcentratie.'

- -

Ieder van ons kent ze, deze vier 'edele waarheden' en de 'middenweg'. Dat ik er deze beschouwing mee open, is omdat ik wil pogen te bepalen welke plaats de moraal inneemt in de boeddhistische leer, en vooral hóe ze die inneemt. Waarschijnlijk is het immers niet ten onrechte dat wel eens gevreesd wordt, of geconstateerd, dat de boeddhistische praktijk blijft steken in moralisme, in die zin dat het streven naar persoonlijke 'heiligheid' centraal zou staan. Afgeleid wordt dit dan uit de nadruk die de Weg krijgt, samen met de gedeeltelijke samenvatting ervan in het pañcasîla.
Is dit overeenkomstig de Dhamma, zoals deze ons in de oude teksten door de eeuwen heen is overgeleverd?
Als wij bovenstaande vertaalde tekst zuiver willen beoordelen, dan moeten wij dat doen vanuit haar innerlijke samenhang en er niets uit losbreken: men mag de vierde 'waarheid', die van de achtledige Weg, niet losmaken van de overige drie waar ze één geheel mee vormt. Het blijkt dan dat dit 'Pad' - inderdaad oproepend tot 'heilig leven' (brahmacariya) - geen doel op zich is, maar het middel om de oorzaak van leed uit te bannen: de dorst, en wel in de laatste instantie de dorst naar bestaan, naar een 'zelf'. Dat we leed kunnen achterlaten en tot het geluk der bevrijding geraken, is dus daaraan te danken dat het 'zelf' iets is wat kan worden afgelegd. Maar dan óók een 'heilig' zelf! Wij vinden het in de teksten met nadruk gesteld: "Zo wordt dit heilige leven geleid om de vloed van de wereld over te steken, ter beëindiging van leed." Nergens staat geschreven dat heiligheid het doel zou zijn. "Meer dan om heiligheid gaat het om zaligheid", zoals ik het onlangs

ergens vond uitgedrukt. Het enige doel dat men daarnaast even nadrukkelijk in de teksten vermeld vindt, ligt in de gebruikelijke toevoeging: "tot voordeel en geluk van velen, uit ontferming met de wereld, tot voordeel, welzijn en geluk van goden en mensen....".

Moraal is een instinct, beschouwd in het licht van de rede. Het uitgangspunt van alle moraal ligt in de natuurlijke vraag: hoe bevorderen we overleven, welzijn, welbehagen in de wereld; hoe stellen we onze onderlinge betrekkingen veilig en versterken we onze gemeenschapszin, aldus bijdragend tot elkaars geluk? Het blijkt dan dat wie dít streven boven de zucht naar zelfbehoud stelt, daaraan wint, in die zin dat hij eerder gevrijwaard zal blijven van die grootste aller kwellingen: een slecht geweten; en bovendien wat losser komt van de druk der eigen directe omstandigheden. De Boeddha met grote objectiviteit uitgaande van dezelfde in de natuur der wezens liggende vraag: hoe bannen we leed uit? - trekt uit deze ervaring de uiterste consequentie: wie álle zelf-zuchtig hangen aan de wereld achter zich laat, zal anderen niet zo licht kwaad berokkenen en zal zelf tot bevrijding komen.
Zo is in het boeddhistische wereldbeeld de moraal niet losgemaakt van haar ontstaansgrond en evenmin een doel op zichzelf: op deze wijze is de mens die haar aanhangt, beschermd tegen de afwijking die bij zulk een maatschappelijk verschijnsel, als men er een onafhankelijke waarde aan gaat toekennen, al gauw op de loer ligt: dat haar handhavers zich verheffen tegenover hun medemensen en in de valstrik raken van arrogantie of pedanterie. Ze zó begrijpend zullen we de voorschriften ook eerder zien als een algemene leidraad dan als dwingende regels; laten we ze vooral niet angstvallig, pietluttig, kwezelachtig of humorloos beleven, want in plaats van een instrument om uit de klem te komen worden ze dan tot een web dat ons gevangen houdt!

Maar anderzijds behoudt de moraal toch ten volle haar plaats in het religieuze systeem dat van haar aanwezigheid en gegevens gebruik maakt: en zo blijft op haar beurt de religie beschermd tegen wat háár, die in haar hogere vormen een uiteenzetting van het individu met het gedroomde Absolute is, menigmaal bedreigt en een negatief effect kan geven: solipsisme, dat van de werkelijkheid van onze aardse samenleving vervreemdt.

Op de vraag naar het wezen van de wereld (is ze eeuwig of niet-eeuwig; is ze geschapen of spontaan ontstaan? enz.) formuleert de Boeddha geen antwoord. Voor hem is de "wereld" allereerst de subjectieve ervaringswereld van de mens. Speent men zich nu van elke begeerte en illusie, zelfs van die van te bestáán, dan keert diezelfde wereld als een omgekeerd ervaringsbeeld: als negatieve afdruk van het niet-zijnde, terug. Alle krachten en gaven van de mens stromen naar haar uit en er ontstaat het soort ontvankelijkheid, dat tekenend was voor de Boeddha van het ogenblik van zijn Verlichting totaan zijn dood. Aan de bevrijding paart zich maximale beschikbaarheid; aan het relativerende inzicht een levenshouding vol harmonie.

Zo ligt het antwoord op onze vraagstelling, alweer, in die grandioze conceptie van de Middenweg, die, onder zo heel veel meer, verwijst naar het midden tussen zijn en niet-zijn: het voorwaardelijk-zijn, het zijn-in-wederzijdse-afhankelijkheid, met andere woorden: het samen-zijn. En deze Middenweg, die de menselijke trots voorzover deze een rol speelt, ondergeschikt maakt aan een algehele solidariteit, staat in het hart van het boeddhisme.

Tonny K.-Sch.

BOEDDHISTISCHE ACTIVITEITEN

Het Instituut voor Godsdienst-communicatie te Rotterdam, Weenapaviljoen 9, Postbus 52005, tel. 010 - 115111, organiseert dit najaar een bijeenkomst van kunstenaars en kunstliefhebbers. Dit in verband met een verzoek van de "Religious Experience Research Unit", dat het Instituut uit Engeland bereikte, om mee te werken aan een onderzoek naar de religieuze betekenis, die figuren en symbolen voor hedendaagse mensen hebben. Datum en plaats van de bijeenkomst is ons nog niet bekend; nadere informatie daaromtrent kunt u inwinnen bij bovengenoemd adres. Het Instituut heeft voorts een jubileumuitgave het licht doen zien "Verder dan de Oecumene", waarin o.m. een hoofdstuk over "Culturele vormgeving van levende religies". Voor ƒ 5,-- + ƒ 1,-- verzendkosten kunt u het werkje bestellen. Gironr. 2736800 t.n.v. penn. St. godsd. communicatie te Rotterdam. Hoewel het hier geen specifiek boeddhistische activiteiten betreft, menen wij er goed aan te doen u op beide te attenderen.

Het hier al meermalen vermelde nieuwe boeddhistische centrum in Frankrijk, "Padme Christi", Château de Plaigne, La Boulaye, 71320 - Toulon-sur Arroux, draait op volle toeren. Althans te oordelen naar de berichten die wij erover ontvangen. In juli en augustus zijn beroemde monniken voorganger geweest in het kasteel, dat blijkbaar een groot aantal personen kan herbergen. Helaas bereikten ons deze mededelingen te laat om er hier tijdig kond van te kunnen doen. Wij raden ieder die serieus geïnteresseerd is aan, om persoonlijk bovenstaand adres aan te schrijven en te vragen naar het programma.

KORT OVERZICHT TIJDSCHRIFTEN

Yâna, "Buddhistisches Haus Georg Grimm", 8919 Utting a.A. Afl. mei/ juni 1974. Het hoofdartikel is van Max Hoppe (Dhammapâlo), "Die Buddhalehre ein Weg zur Befreiung durch Erkenntnis". Onder meerdere belangwekkende uitspraken viel ons deze op: "Was wäre auch eine Loslösung, wenn sie nicht als das grosse Positivum bei sich trüge die Erweckung der vier Brahmazustände, der Brahmavihârâ, des Verweilens im Göttlichen? - Dann wäre es lediglich eine Loslösung von einigem, das uns persönlich nicht gefällt". - Verder is opgenomen het derde deel van de beschouwing "Über das Gedächtnis" door Anton Bastian, die zijn beschouwing wetenschappelijk zoekt te funderen; en een stukje over "Das Tier im Buddhismus" door Trude Fontana. "Mitleid ist die Kardinaltugend des Buddhismus, sein Hauptgebot das Nichttöten und Nichtverletzen".

World Buddhism, 153/3 Dutugemunu str., Nugegoda, Sri Lanka. Maart 1974. - Ditmaal een aflevering zonder artikel dat wij zó de moeite waard vinden dat wij het hier willen memoreren. Overigens: rijk aan informatie over wat er op boeddhistisch gebied in de wereld gaande is, is "World Buddhism" altijd.

The MahaBodhi, 4A Bankim Chatterjee str., Calcutta - 12. Een boeiende beschouwing van Narada: "What is the origin of life" opent het laatste door ons ontvangen nummet dat al van dec. '73 dateert. Veel goede opmerkingen vinden wij ook in "How Buddhism can help the world" door Dr. Vajiranana. In "Hinayana and Mahayana compared" concludeert de schrijver (Pandit Rahula Sankrityayana), nadat hij alle veelgenoemde verschilpunten beknopt, maar volledig is nagegaan, t.a.v. Hinayana en Mahayana: "in philosophical ideas they are really one and the same". En zelfs, toont hij aan, in het Bodhisättva-ideaal! Interessant is ook menig ander artikel in dit tijdschriftnummer. Wij noemen nog: "The Lotus-Medallions at Bharhut and Their Symbolism" door Kalyan Kumar Das Gupta.

SADDHARMA

is een uitgave van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum

de Stichting werd opgericht op 8 november 1967

haar doelstelling is:
de studie van de beginselen van het buddhisme te bevorderen en de praktische toepassing van deze beginselen aan te moedigen

de Stichting is geen religieus genootschap maar wil helpen diegenen te verenigen – welke levensovertuiging of geloof zij ook aanhangen – die op enigerlei wijze in het buddhisme belang stellen of zich daarbij betrokken voelen

iedereen, ook organisaties of instellingen, kunnen als begunstiger aan de Stichting steun verlenen

het contact-adres van de Stichting is dat van de redactie van Saddharma; dit adres is op de eerste bladzijde van dit tijdschrift vermeld

begunstigers ontvangen regelmatig, tenminste vijf maal per jaar, de afleveringen van Saddharma
zij hebben tevens het recht deel te nemen aan de landelijke bijeenkomsten, die een- of tweemaal per jaar gehouden worden

